

Vyhlásenie

Zabezpečenie plne kontrolovateľného, zodpovedného a účinného bankového dohľadu po zavedení jednotného mechanizmu dohľadu

My, Kontaktný výbor predsedov najvyšších kontrolných inštitúcií (NKI) členských štátov EÚ a Európskeho dvora audítorov (EDA),

berieme na vedomie, že ustanovenie jednotného mechanizmu dohľadu (JMD) v novembri 2014 zmenilo architektúru bankového dohľadu EÚ, keď bola Európskej centrálnej banke (ECB) zverená zodpovednosť za dohľad nad bankami v eurozóne;

poznamenávame, že sem patrí takmer 130 „významných“ bánk, nad ktorými ECB vykonáva priamy dohľad, a že celková hodnota aktív týchto bánk je 22 biliónov EUR;

pripomíname vyhlásenie Kontaktného výboru z 8. mája 2013 o význame primeraných opatrení týkajúcich sa auditu a povinnosti zodpovedať sa v rámci hospodárskej a menovej únie a správy ekonomických záležitostí EÚ, ako aj vyhlásenie z októbra 2011 k vplyvu európskeho semestra a ďalších nedávnych vývojových trendov v správe ekonomických záležitostí EÚ na najvyššie kontrolné inštitúcie členských štátov Európskej únie a Európsky dvor audítorov;

zdôrazňujeme základné princípy v týchto vyhláseniach, teda zabezpečenie dostatočnej transparentnosti, primeranej zodpovednosti a primeranej verejnej kontroly, keď ide o verejné financie;

uznávame, že zavedenie JMD prináša nové výzvy, pokiaľ ide o dodržiavanie týchto zásad, a súčasne zdôrazňuje už predtým existujúce nedostatky, a to predovšetkým:

- významný počet NKI má čiastočný mandát na kontrolu svojich vnútroštátnych orgánov dohľadu a ich (dozorných) činností, najmä v prípade, keď tieto činnosti vykonávajú centrálné banky, alebo nemajú vôbec žiadny mandát;
- viaceré vnútroštátne NKI stratili mandát na kontrolu dohľadu nad významnými bankami v príslušných členských štátoch s prevodom povinnosti dohľadu na ECB po zavedení JMD;
- niektoré vnútroštátne orgány dohľadu sa z hľadiska svojich dozorných činností nezodpovedajú ani nepredkladajú správy žiadnemu vnútroštátnemu orgánu;

poznamenávame, že z dohľadu ECB, ako aj z jurisdikcie vnútroštátnych orgánov dohľadu sú vyňaté konkrétne finančné inštitúcie uvedené v smernici CRD IV¹;

poznamenávame, že v krajinách, ako je USA, Kanada, Austrália, Dánsko, Švédsko, Francúzsko a Nemecko, je verejná kontrola orgánov bankového dohľadu a ich činností (vrátane neobmedzeného prístupu k všetkým relevantným informáciám), štandardný postup, a to i v prípade, keď je bankový dohľad zodpovednosťou centrálnych bánk.

¹

Článok 2 ods. 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/36/EÚ z 26. júna 2013 o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a obozretnom dohľade nad úverovými inštitúciami a investičnými spoločnosťami.

berieme na vedomie, že EDA pripravuje svoje prvé audity dozorných činností ECB, ale pripomínáme, že ECB sa domnieva, že mandát EDA na audit prevádzkovej efektívnosti riadenia ECB nezahŕňa politiky a rozhodnutia súvisiace s jej dozornými úlohami;

upozorňujeme, že viaceré NKI sa domnievajú, že existuje naliehavá potreba zaplniť možné medzery v kontrole, ktoré vznikli na vnútroštátnej úrovni, pretože predchádzajúce mandáty vnútroštátnych NKI na výkon kontroly bankového dohľadu neboli kompenzované mandátom EDA na úrovni ECB;

sme dospeli k záveru, že:

v tých krajinách eurozóny, v ktorých predchádzajúce mandáty vnútroštátnych NKI na kontrolu vnútroštátnych orgánov vykonávajúcich bankový dohľad neboli nahradené podobnou úrovňou kontroly EDA týkajúcej sa dozorných činností ECB, vznikli medzery v kontrole. Je potrebné objasniť prípadné následky pre kontrolný mandát NKI v prípade, že sa do jednotného mechanizmu dohľadu pripojí krajina, ktorá nie je členom eurozóny. Medzery v kontrole ďalej existujú v niektorých krajinách, kde je mandát vnútroštátnych NKI kontrolovať vnútroštátne orgány vykonávajúce bankový dohľad obmedzený alebo vôbec neexistuje.

Zabezpečenie plne kontrolovateľného a zodpovedného bankového dohľadu v Európskej únii je možné dosiahnuť len úzkou spoluprácou vnútroštátnych NKI a Európskeho dvora audítorov s cieľom odstrániť medzery v kontrole, a kým sa tak stane, minimalizovať riziká s tým spojené;

odporúčame zvýšiť povedomie o problematike zabezpečenia plne kontrolovateľného, zodpovedného a účinného mechanizmu bankového dohľadu, a to:

pokiaľ ide o NKI na vnútroštátnej a európskej úrovni:

- **podporovať NKI členských štátov, aby o tejto problematike informovali svoje národné vlády a parlamenty;**
- **vyzvať NKI členských štátov, aby sa zúčastnili na plánovanej spoločnej kontrole** dohľadu jednotlivých nevýznamných bánk vo vybraných krajinách EÚ, ktorá má podľa plánu začať v roku 2015 a ktorej výsledky budú predložené Kontaktnému výboru;

pokiaľ ide o inštitúcie EÚ a vnútroštátne orgány:

- **vyzvať Európsky parlament, Radu Európskej únie, Európsku radu a Európsku komisiu, aby zvážili posilnenie mandátu EDA**, pokiaľ ide o audit mechanizmu jednotného dohľadu ECB, vrátane vyjasnenia rozsahu článku 20 ods. 7 nariadenia o JMD a/alebo v prípade nutnosti jeho zmeny článku 20 ods. 7 nariadenia o JMD a článku 27 ods. 2 štatútu Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB) a ECB;
- **podporovať národné vlády a parlamenty, aby hľadali spôsob, ako rozšíriť kontrolné mandáty svojich vnútroštátnych NKI** v súlade s možnosťami, ktoré sa NKI poskytujú v článku 59 ods. 2 smernice o kapitálových požiadavkách (CRD IV), a zabezpečiť tak, že mandát obsiahne i kontrolu centrálnych bánk a orgánov finančného dohľadu;
- **vyzvať Európsku komisiu**, aby sa týmito problémami zaoberala v rámci prvého hodnotenia JMD, ktorého výsledky budú zverejnené do konca roku 2015;

zdôrazňujeme dôležitosť naliehavej a koordinovanej realizácie uvedených krokov ako vhodnej odpovede na prebiehajúcu finančnú krízu a príležitosti, ktoré prináša, pokiaľ ide o zavedenie plne kontrolovateľného, zodpovedného a účinného mechanizmu bankového dohľadu. Ten by mal byť rozšírený i na činnosti finančných inštitúcií v oblasti poisťovníctva či investícií.

Predseda Kontaktného výboru zašle toto vyhlásenie Európskemu parlamentu, Rade Európskej únie, Európskej rade, Európskej komisii, Euroskupine, ako aj národným parlamentom a vládam členských štátov EÚ.